

Een bloeiend dak op Villa Verde

Ecologische daktuin bekroont duurzaam kantoorpand van SNP
Natuurreizen

SNP Natuurreizen verhuisde in maart 2010 naar Villa Verde, een van binnen volledig vernieuwd kantoorpand aan de Molukkenstraat in Nijmegen. De inrichting van de drie binnenverdiepingen toont de verbondenheid van SNP met de natuur in kleuren, vormen en het gebruik van duurzame materialen. De ecologische daktuin maakt deze levendige, duurzame inrichting af.

Tekst en fotografie: John van der Rest

Na een smalle entree strekt zich voor de bezoeker van het dak een ruig landschap met kleurrijke sedum en inheemse kruiden uit. Een tegelpaadje leidt naar twee houten vlonders in het midden van de tuin. Vanaf deze 'eilanden', omgeven door grassen en bloeiende planten, genieten mensen op ruwhouten meubelen van het uitzicht op de omgeving en het bloemen- en insectenleven op het dak. Onder een stoere pergola zweven solitaire bijen rond een insectenhotel en

inspecteert een koolmees een nestkast. De ruige eenvoud en aanvullende elementen als verweerde boomstammetjes en een authentieke totempaal geven de tuin het karakter van een prairie.

Pronkstuk

Directeur Gert Nieuwboer van SNP noemt de daktuin het pronkstuk van het nieuwe kantoorpand van zijn organisatie. Gert Nieuwboer: "Het dak vormt de finishing touch

van het duurzame karakter van Villa Verde. Het heeft een groot isolerend vermogen en draagt daarmee bij aan de vermindering van ons energieverbruik. Daarnaast is het een inspirerende plek voor het personeel om te pauzeren. Villa Verde heeft met deze tuin een van de eerste groene bedrijfsdaken in Nijmegen".

van SNP aan een meer duurzame wereld tastbaar. Helaas kregen we geen subsidie. We vonden het project echter zo belangrijk dat we het zelf hebben bekostigd. De opdracht voor het ontwerp en de aanleg gaven we aan Tuinen & Teksten, een lokale, ecologisch werkende hovenier, omdat zijn visie en natuurlijke manier van werken bij ons past.”

Weerstand en beperkingen

Het plan voor de daktuin wordt niet meteen door iedereen met enthousiasme ontvangen. De projectontwikkelaar ziet het in eerste instantie helemaal niet zitten. Het is volgens hem te zwaar, te duur en leidt tot snelle slijtage en schade aan het dak door te intensief gebruik. Pas na de toezegging dat huurder SNP de daktuin zelf betaalt en dat de toegang beperkt blijft, gaat men schoorvoetend akkoord en wordt er voor de bouwvergunning gezorgd. Voordat de hoveniers aan de slag kunnen, laat de projectontwikkelaar het dak eerst nog bekleden met een nieuwe deklaag van SBS (Styreen Butadieen Styreen)-gemodificeerd bitumen.

Bij het ontwerp van de tuin is het draagvermogen van de verschillende delen van het dak leidend. Een 6 meter breed middengedeelte en de randen - waar zware betonnen pilaren dwars door het gebouw het dak dragen - mogen van de constructeur met maximaal 250 kg/m² worden belast. Op de overige dakgedeelten geldt een maximaal draaggewicht van 100 kg/m². De rondom het liftgebouw staande

telecomapparatuur moet vrij toegankelijk blijven. Vanuit deze richtinggevende bouwbeperkingen ontstaat het idee voor een weelderig bloeiend middengebied rond twee centrale verblijfsplekken op houten vlonders. Om dit verblijfsgebied heen strekt een gevarieerd sedumlandschap zich uit tot aan de bestaande hoge randen van het dak, waar een tegel- en grindrand rondom blijvend toegang verschaft voor onderhoud en glazenwasser.

Kickers op het dak

Begin april 2010 gaat de aanleg van start. De vlonders van geschaafd douglashout op zware eikenhouten balken worden eerst beneden in delen samengesteld. Ekogras Groendaken uit Zaltbommel levert de materialen voor het systeem en een gehuurde Spierings-kraan van 33 meter brengt alles in een halve dag naar 15 meter hoogte. Over het te beplanten tuingedeelte van het dak, 350 m², komt 10 mm dik drainagevlies van polypropyleen. Onder de dragende elementen zoals de vlonders en banken komt beschermdoek van 300 gr/m² en 25 mm dikke drainageplaten met noppen van polystyreen. De basis voor bescherming en waterafvoer is daarmee gelegd.

Vervolgens wordt een 10 cm dikke laag extensief SEDUGRAN groeisubstraat op het extensieve daktuingedeelte verspreid en worden glooiend gevormde borders - omrand door 15/30 cm lavarots - met maximaal 25 cm SEDUGRAN intensief groeisubstraat gevuld. Beide substraten

Hoe ontstond het plan voor een ecologische daktuin?

Gert Nieuwboer: “Het idee paste perfect binnen de wens om ons nieuwe kantoorpand zo duurzaam mogelijk in te richten. Villa Verde is een oud kantooronderdeel van de voormalige mensa van de Radboud Universiteit. Het gebouw staat middenin een woonwijk met veel steen en weinig groen in de directe omgeving. Toen drie jaar geleden de verhuizing in beeld kwam, zijn we meteen met veel enthousiasme aan de slag gegaan. Veel van de aanpassingen zijn niet zichtbaar, zoals de totaal vernieuwde isolatie, het hightech verwarmingssysteem en de vanuit het Cradle to Cradle-principe gekozen duurzame materialen. Het groene dak maakt de bijdragen

zijn van vulkanische oorsprong, verrijkt met potgrond. Paadjes van hergebruikte tegels, omringd door grof grind, worden aangelegd van vlonder naar vlonder en naar zitplekken aan de randen van de tuin. Zware meubelen van onbehandeld inlands eikenhout zweven aan een grote kraan door de lucht naar hun definitieve plek op het dak.

Het extensieve deel, ongeveer 100 m², wordt beplant met diverse soorten sedumpluggen, zoals muurpeper, goud vetkruid en steenbreek. In de intensieve borders rond de vlonders komen meer dan dertig soorten inheemse kruiden als wilde margriet, malva en havikskruid en grassen als carex en biessoorten. Nectarplanten als vergeet-mij-nietje, bergsteentijm en aster zorgen van voorjaar tot ver in de herfst voor een rijk insectenleven dat weer vogels aantrekt. Rond een van de vlonders voegen bakken met water een extra element toe aan de tuin. Al snel drijft kikkerdril tussen de waterplanten, meegebracht door een medewerker van SNP.

Ideale ontdekkingsplek

De pergola moet flinke stormwinden kunnen doorstaan. De bouwers maken het skelet van

zware kastanjehouten palen, die ze bevestigen aan het liftgebouw. Een vaste verbinding met het dak zelf is nu niet nodig en dat voorkomt risico op lekkage. Betongaas, wilgentenen matten en bloeiende en vruchtdragende klimmers als clematis, Siberische kiwi, kamperfoelie en druif maken de groene wanden en de daktuin af. Het laatste nieuws: de pergola wordt opgeofferd voor een wand met zonnepanelen.

Bij de oplevering in mei reageren de projectontwikkelaar en de bouwaannemer alsnog enthousiast op het eindresultaat en de tuin op hoogte is meteen een favoriete verblijfspot voor het SNP-personeel. Medewerker Pieterneel Lijnkamp: "Ik vind het bijna een uitje als ik boven kom. In de daktuin ben ik meteen weg van mijn werk en heb ik echt pauze. Gezien het uitzicht zit ik middenin de stad en toch voel ik me hier verbonden met de natuur. Dat komt omdat deze tuin zoveel leven laat zien. Elke keer trekt weer iets anders mijn aandacht: een bloeiende plant, een bij die van bloem naar bloem vliegt, of een kikkervisje. De daktuin is een ideale ontdekkingsplek, waar ik ook rustig met collega's of bezoekers kan overleggen."

Superlatief: natuurtuin op hoogte

Project: ecologische daktuin op kantoorpand SNP

Google Maps: Molukkenstraat 7 Nijmegen

Grijs: oud kantoonderdeel met drie verdiepingen van de voormalige mensa van de Radboud Universiteit.

Groen: voorheen kaal dak met grind en tegels is vergroend tot een inspirerende pauzeplek vol leven door inheemse bloeiende kruiden, grassen, sedums, vijvertjes en klimplanten.

Opdrachtgever: SNP Natuurreizen

Ontwerp: Tuinen & Teksten Nijmegen

Realisatie: Tuinen & Teksten in samenwerking met Eco-care hoveniers uit Zutphen

Wanneer: april 2010